

HOGERE ZEEVAARTSCHOOL ANTWERPEN

ONDERWIJSEENHEID 5
EXACTE WETENSCHAPPEN EN INFORMATICA

VECTORREKENING

D. AERTS, P. BUEKEN, D. LUYCKX

HZS-OE5-NW142 (suppl.)

Eerste jaar Bachelor Nautische Wetenschappen

Versie 1.11

13 juni 2010

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	3
1 Vectorrekening	5

HOOFDSTUK 1

VECTORREKENING

© 1.1. (Labo V1) Gegeven de vectoren $\vec{a} = \vec{i} - 3\vec{j}$ en $\vec{b} = -4\vec{i} + \vec{j}$. Bepaal dan

1. $ \vec{a} $	5. $3\vec{a} - 2\vec{b}$
2. $ \vec{b} $	6. $ 2\vec{b} - 3\vec{a} $
3. $ \vec{a} - \vec{b} $	7. eenheidsvector in de richting \vec{b}
vecteur unitaire, direction \vec{b}
4. $ 4\vec{a} $	8. \vec{a} , hoek met x -as/angle avec axe x

© 1.2. (Labo V1) Bepaal de lengte van de gegeven vectoren, en de hoek die deze vectoren maken met de (positieve) x -as.

1. $\vec{i} - \vec{j}$
2. $-\vec{i} + \vec{j}$
3. $-\vec{i} - \sqrt{3}\vec{j}$

© **1.3.** (Labo V1) Schrijf elk van de volgende vectoren in de vorm $a\vec{i} + b\vec{j}$.

1. \vec{OP} met/où $O(0, 0), P(4, -2)$
2. \vec{QR} met/où $Q(1, 4), R(2, -4)$
3. \vec{RQ} met/où $R(2, -4), Q(1, 4)$

© **1.4.** (Labo V1) Gegeven zijn de vectoren $\vec{a} = 2\vec{i} - 3\vec{j}$ en $\vec{b} = -\vec{i} + 4\vec{j}$. Bepaal dan

1. het scalair product $\vec{a} \cdot \vec{b}$
le produit scalaire $\vec{a} \cdot \vec{b}$
2. hoek tussen as X en vector $\vec{a} + \vec{b}$
angle entre axe X et vecteur $\vec{a} + \vec{b}$
3. eenheidsvector, richting $\vec{c} = 2\vec{a} - 3\vec{b}$
vecteur unitaire, direction $\vec{c} = 2\vec{a} - 3\vec{b}$
4. de hoek tussen \vec{a}, \vec{b}
l'angle entre \vec{a}, \vec{b}

© **1.5.** (Labo V1) Bepaal, voor de gegeven vectoren \vec{a} en \vec{b} , de scalaire en vectoriële projectie van \vec{b} op \vec{a} .

1. $\vec{a} = 2\vec{i} + \vec{j}, \quad \vec{b} = -2\vec{i} + 3\vec{j},$
2. $\vec{a} = \vec{i} + 3\vec{j}, \quad \vec{b} = 5\vec{i} + 3\vec{j}.$

© **1.6.** (Labo V1) Toon aan dat, indien $|\vec{a} + \vec{b}| = |\vec{a} - \vec{b}|$, de vectoren \vec{a} en \vec{b} loodrecht op elkaar moeten staan.

© **1.7.** (Labo V1) Beschouwen we de vectoren $\vec{v} = a\vec{i} + \vec{j}$ en $\vec{w} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$. Bepaal a dan zó dat

1. $\vec{v} \perp \vec{w}$
2. $\vec{v} \cdot \vec{w} = 10$
3. vectoriële projectie van \vec{v} op \vec{w} is \vec{v}
projection vectorielle de \vec{v} sur \vec{w} est \vec{v}

⊙ **1.8.** (Labo V1) Ontbind de vector $\vec{a} = \vec{i} + 3\vec{j}$ in een component evenwijdig met en een component loodrecht op de vector $\vec{b} = 4\vec{i} + 2\vec{j}$.

⊙ **1.9.** (Labo V1) Bereken het scalaire en vectoriële product van de vectoren $\vec{u} = 3\vec{i} + 2\vec{j}$ en $\vec{v} = 4\vec{i} - 2\vec{j}$.

⊙ **1.10.** (Labo V1) Gegeven zijn de punten $A(3, 4)$, $B(2, 1)$ en $C(5, 2)$. Bepaal de oppervlakte van het parallellogram met AB en AC als zijden. Bepaal de oppervlakte van de driehoek $\triangle ABC$.

⊗ **1.11.** Gegeven zijn de vectoren $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$ en $\vec{w} = 2\vec{i} + \vec{j}$. Bereken:

1. $ \vec{v} $	8. $\vec{w} - 2\vec{v}$
2. $ \vec{w} $	9. $3\vec{v} + 4\vec{w}$
3. $\vec{v} + \vec{w}$	10. $ 3\vec{v} - 5\vec{w} $
4. $\vec{v} - \vec{w}$	11. $ 4\vec{v} + 5\vec{w} $
5. $4\vec{v}$	12. $ \vec{v} + \vec{w} - \vec{v} $
6. $-2\vec{w}$	13. $\vec{v} \cdot \vec{w}$
7. $\vec{v} + 2\vec{w}$	14. $\vec{v} \cdot \vec{v} + \vec{w} \cdot \vec{w}$

⊗ **1.12.** Bereken de hoek gevormd door de vectoren $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$ en $\vec{w} = 2\vec{i} + \vec{j}$.

⊗ **1.13.** Toon aan dat de vectoren $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$ en $\vec{w} = 8\vec{i} - 6\vec{j}$ loodrecht op elkaar staan.

⊗ **1.14.** Bereken de scalaire en vectoriële projectie van de vector $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$ op $\vec{w} = 2\vec{i} + \vec{j}$. Doe hetzelfde voor de projectie van \vec{w} op \vec{v} .

⊛ **1.15.** Gegeven zijn de vectoren $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$ en $\vec{w} = 2\vec{i} - \vec{j} - 2\vec{k}$. Bereken:

1. $ \vec{v} $	8. $\vec{w} - 2\vec{v}$
2. $ \vec{w} $	9. $3\vec{v} + 4\vec{w}$
3. $\vec{v} + \vec{w}$	10. $ 3\vec{v} - 5\vec{w} $
4. $\vec{v} - \vec{w}$	11. $ 4\vec{v} + 5\vec{w} $
5. $4\vec{v}$	12. $ \vec{v} + \vec{w} - \vec{v} $
6. $-2\vec{w}$	13. $\vec{v} \cdot \vec{w}$
7. $\vec{v} + 2\vec{w}$	14. $\vec{v} \cdot \vec{v} + \vec{w} \cdot \vec{w}$

⊙ **1.16.** (Labo V2) Bepaal b_x , b_z en c_y zó dat de vectoren \vec{a} , \vec{b} en \vec{c} onderling loodrecht zijn.

$$\begin{aligned}\vec{a} &= 5\vec{i} + 2\vec{j} + 3\vec{k} \\ \vec{b} &= b_x\vec{i} + 2\vec{j} + b_z\vec{k} \\ \vec{c} &= 3\vec{i} + c_y\vec{j} + \vec{k}\end{aligned}$$

⊙ **1.17.** (Labo V2) Bepaal een eenheidsvector \vec{n} loodrecht op de vectoren \vec{a} en \vec{b} .

$$\vec{a} = 2\vec{i} + \vec{j} - 3\vec{k} \quad \vec{b} = \vec{i} - 2\vec{k}$$

⊙ **1.18.** (Labo V2) Gegeven de vectoren

$$\vec{u} = 2\vec{i} + \vec{j} - \vec{k}, \quad \vec{v} = \vec{i} + \vec{j} + \vec{k}, \quad \vec{w} = \vec{j} - \vec{k},$$

bepaal dan

1. $\vec{u} \cdot \vec{v}$
2. $\vec{u} \times \vec{v}$
3. de vectoriële projectie van \vec{u} op \vec{w}
projection vectorielle de \vec{u} sur \vec{w}
4. $\vec{u} \cdot (\vec{v} \times \vec{w})$

⊙ **1.19.** (Labo V2) Bepaal de vergelijking van de rechte door de punten $P(-4, 2, 1)$ en $Q(-3, 5, 3)$.

⊙ **1.20.** (Labo V2) Bereken de oppervlakte van de driehoek $\triangle ABC$, gevormd door de punten

$$A(0, 2, 1), \quad B(-4, 1, -2), \quad C(1, 1, -2)$$

- ⊙ **1.21.** (Labo V2) Bepaal het vergelijking van het vlak door de drie punten

$$P(-4, 0, 2), \quad Q(1, -3, 1), \quad R(2, -2, 6)$$

- ⊙ **1.22.** (Labo V2) Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt $P(1, 2, 1)$, evenwijdig met de rechte gegeven door de vergelijking

$$\frac{x}{3} = \frac{y}{2} = \frac{z}{5}$$

- ⊙ **1.23.** (Labo V2) Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt $P(1, 2, 2)$ loodrecht op de vectoren $\vec{a} = \vec{i} + \vec{j}$ en $\vec{b} = \vec{i} + \vec{j} + 2\vec{k}$.

- ⊙ **1.24.** (Labo V2) Bepaal het volume van het parallellepipedum gevormd door de vectoren

$$\vec{a} = 3\vec{i} - 4\vec{j} - 3\vec{k}, \quad \vec{b} = 2\vec{i} + \vec{j}, \quad \vec{c} = -\vec{i} + 3\vec{j} + 2\vec{k}.$$

- ⊙ **1.25.** (Labo V2) Bepaal het vergelijking van het vlak door het punt $A(1, 3, -4)$ en loodrecht op de vlakken

$$2x - 4y + 3z = 2, \quad x - 3y + z = 4.$$

- ⊗ **1.26.** Bereken de hoek gevormd door de vectoren $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$ en $\vec{w} = 2\vec{i} - \vec{j} - 2\vec{k}$.

- ⊗ **1.27.** Bereken de scalaire en vectoriële projectie van de vector $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$ op $\vec{w} = 2\vec{i} - \vec{j} - 2\vec{k}$. Doe hetzelfde voor de projectie van \vec{w} op \vec{v} .

⊛ **1.28.** Gegeven zijn de vectoren $\vec{a} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$, $\vec{b} = 2\vec{i} - \vec{j} - 2\vec{k}$ en $\vec{c} = \vec{i} - \vec{j} - 4\vec{k}$. Bereken:

1. $\vec{a} \cdot \vec{b}$	4. $\vec{a} \times \vec{b}$	7. $(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}$	10. $\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c})$
2. $\vec{b} \cdot \vec{c}$	5. $\vec{a} \times \vec{c}$	8. $(\vec{a} \times \vec{c}) \cdot \vec{b}$	11. $(\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{c}$
3. $\vec{c} \cdot \vec{a}$	6. $\vec{b} \times \vec{c}$	9. $\vec{a} \cdot (\vec{c} \times \vec{b})$	12. $(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot (\vec{a} \times \vec{c})$
			13. $(\vec{a} \times \vec{b}) - (\vec{a} \times \vec{c})$

⊛ **1.29.** Gegeven zijn de vectoren $\vec{a} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$, $\vec{b} = 2\vec{i} - \vec{j} - 2\vec{k}$ en $\vec{c} = \vec{i} - \vec{j} - 4\vec{k}$. Bereken de oppervlakte van het parallellogram opgespannen door \vec{a} en \vec{c} . Bereken het volume van het parallellepipedum opgespannen door de drie vectoren.

☆ **1.30.** Beschouw de punten $P(4, 11, -3)$, $Q(5, 4, 0)$, $R(-3, -2, 1)$ en $S(0, 2, 6)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de vectoriële projectie van de vector \vec{RS} op de vector \vec{PQ} .

☆ **1.31.** Beschouw de punten $P(-2, -1, 1)$, $Q(4, 2, 9)$, $R(-3, 5, 0)$ en $S(0, 9, 0)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de scalaire en de vectoriële projectie van de vector \vec{PQ} op de vector \vec{RS} . Bereken de hoek gevormd door de vectoren \vec{PQ} en \vec{RS} . Bepaal een eenheidsvector \vec{n} die loodrecht staat op de vectoren \vec{PQ} en \vec{RS} .

☆ **1.32.** Beschouw de punten $P(1, 1, 8)$, $Q(1, -1, -2)$ en $R(2, -1, 1)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de vergelijking van het vlak α door de drie punten P , Q en R . Bepaal de vergelijking van het vlak door het punt R , loodrecht op de vector \vec{PQ} . Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt R , evenwijdig met de rechte door de punten P en Q . Bereken de oppervlakte van de driehoek $\triangle PQR$.

☆ **1.33.** Beschouw de punten $P(1, 1, 2)$, $Q(1, -1, 8)$ en $R(1, 2, -1)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de vergelijking van het vlak α door de drie punten P , Q en R . Bepaal de vergelijking van het vlak door het punt R , loodrecht op de vector \vec{PQ} . Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt R , evenwijdig met de rechte door de punten P en Q . Bereken de oppervlakte van de driehoek $\triangle PQR$.

- ☆ **1.34.** Beschouw de punten $P(-3, 1, 8)$, $Q(-2, -3, 5)$ en $R(2, 14, -4)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de vergelijking van het vlak α door deze drie punten. Bepaal de coördinaten van het punt S dat het vierde hoekpunt vormt van een parallellogram $PQRS$. Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt S , loodrecht op het vlak α . Bereken de oppervlakte van de driehoek $\triangle PQR$.

- ☆ **1.35.** Beschouw een voorwerp dat zich langs een kromme α in het vlak beweegt, waarvan de positie op het tijdstip t gegeven wordt door de parametervergelijking

$$x = t^2 + t, \quad y = t^4.$$

Bereken de snelheidsvector \vec{v} en de versnellingsvector \vec{a} van het voorwerp op het tijdstip $t = 1$. Beschrijf de versnellingsvector \vec{a} op het ogenblik $t = 1$ als een som $\vec{a} = \vec{a}_t + \vec{a}_n$ van een vector \vec{a}_t rakend aan de kromme en een vector \vec{a}_n loodrecht op de kromme.

- ☆ **1.36.** Beschouw de punten $P(2, -3, 4)$, $Q(7, -2, 3)$ en $R(9, -5, 7)$ in de drie-dimensionale ruimte. Bepaal de vergelijking van het vlak α door deze drie punten. Bepaal de coördinaten van het punt S dat het vierde hoekpunt vormt van een parallellogram $PQRS$. Bepaal de vergelijking van de rechte door het punt S , loodrecht op het vlak α . Bereken de oppervlakte van de driehoek $\triangle PQR$.

- ⊙ **1.37.** (Labo V3) Bepaal de richtingsafgeleide, in het punt $P(1, 3)$, van de functie $z = x^2 e^y$ in de richting die een hoek $\theta = 60^\circ$ maakt met de positieve x -as.

- ⊙ **1.38.** (Labo V3) Bepaal de richtingsafgeleide van de functie $f(x, y) = \frac{x^2 - y}{x + 2y}$ in het punt $P(2, 1)$, in de richting van de vector $\vec{w} = 2\vec{i} + 3\vec{j}$.

- ⊙ **1.39.** (Labo V3) Bepaal de gradiënt, in het punt $P(2, 3)$ van de functie

$$f(x, y) = y - \frac{3x^2 + y^2}{2}$$

- ⊙ 1.40. (Labo V3) Toon aan dat, voor de vectorvelden $\vec{A} = 3xy\vec{i} - x^2y\vec{j}$ en $\vec{B} = 2x^2y\vec{i} + x^2z^2\vec{k}$, geldt dat

$$\nabla \cdot (\vec{A} \times \vec{B}) = \vec{B} \cdot (\nabla \times \vec{A}) - \vec{A} \cdot (\nabla \times \vec{B})$$

- ⊙ 1.41. (Labo V3) Bepaal de gradient ∇f van de functie

$$f = x^2yz^3$$

- ⊙ 1.42. (Labo V3) Gegeven het vectorveld $\vec{A} = xy\vec{i} - xy^2\vec{j} + 2xy^2\vec{k}$. Bepaal dan

$$\operatorname{div} \vec{A}$$

$$\operatorname{rot} \vec{A}$$

- ⊙ 1.43. (Labo V3) Gegeven het vectorveld $\vec{A} = xz\vec{i} + (2x^2 - y)\vec{j} - yz^2\vec{k}$, de functie $\varphi(x, y, z) = 3x^2y + y^2z^3$ en het punt $P(1, -1, 1)$. Bepaal dan

$$\nabla \varphi(P)$$

$$\nabla \cdot \vec{A}(P)$$

$$\nabla \times \vec{A}(P)$$

- ⊙ 1.44. (Labo V3) Toon aan dat, voor het vectorveld $\vec{r} = x\vec{i} + y\vec{j} + z\vec{k}$, geldt dat

$$\nabla \times (|\vec{r}|^2 \vec{r}) = 0.$$

- ☆ 1.45. Beschouw de functie f en het vectorveld \vec{F} , gegeven door

$$f(x, y, z) = \frac{yz}{1 + x^2}, \quad \vec{F} = xe^{yz}\vec{i} + ye^{zx}\vec{j} + ze^{xy}\vec{k},$$

het punt $P(1, 1, -1)$ en de vector $\vec{v} = 5\vec{i} + 4\vec{j} + 3\vec{k}$ in de drie-dimensionale ruimte.

Bereken de gradiënt $\operatorname{grad} f$ van de functie f in het punt P .

Bereken de divergentie $\operatorname{div} \vec{F}$ van het vectorveld \vec{F} in het punt P .

Bepaal de rotatie $\operatorname{rot} \vec{F}$ van het vectorveld in het punt P .

Bereken de richtingsafgeleide van de functie f in de richting van de vector \vec{v} in het punt P .

- ☆ 1.46. Bereken de richtingsafgeleide van de functie $f(x, y, z) = e^{x^2+y^2-z^2}$ in de richting van de vector $\vec{v} = \vec{i} - 3\vec{j} + 5\vec{k}$ in het punt $P(2, 1, 3)$.

- ☆ 1.47. Beschouw de functie

$$f(x, y, z) = \frac{x^2 - y^2}{2xz},$$

het vectorveld

$$\vec{F} = \frac{x^2 - y^2}{2xy}\vec{i} + x^2yz\vec{j} + x^2y^2\vec{k},$$

en een punt $P(1, 2, 1)$ in de drie-dimensionale ruimte.

Bereken de gradiënt $\text{grad } f$ van de functie f in het punt P .

Bereken de divergentie $\text{div } \vec{F}$ van het vectorveld \vec{F} in het punt P .

Bepaal de rotatie $\text{rot } \vec{F}$ van het vectorveld in het punt P . Bereken de scalaire projectie van deze vector $\text{rot } \vec{F}$ op de gradiënt van de functie f in het punt P .

- ☆ 1.48. Beschouw de functie f en het vectorveld \vec{F} , gegeven door

$$f(x, y, z) = \frac{xy}{1+z^2}, \quad \vec{F} = xe^{yz}\vec{i} + ye^{zx}\vec{j} + ze^{xy}\vec{k},$$

het punt $P(1, -1, 1)$ en de vector $\vec{v} = 3\vec{i} + 4\vec{j} + 5\vec{k}$ in de drie-dimensionale ruimte.

Bereken de gradiënt $\text{grad } f$ van de functie f in het punt P .

Bereken de divergentie $\text{div } \vec{F}$ van het vectorveld \vec{F} in het punt P .

Bepaal de rotatie $\text{rot } \vec{F}$ van het vectorveld in het punt P .

Bereken de richtingsafgeleide van de functie f in de richting van de vector \vec{v} in het punt P .

- ⊙ 1.49. (Labo V4) Bereken de lijnintegraal $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van het vectorveld $\vec{F} = 3y^2\vec{i} - \sqrt{x}\vec{j}$ langs de parabool

$$\begin{cases} x = 4t^2 \\ y = t + 3 \end{cases}$$

tussen $M(4, 2)$ en $N(4, 4)$.

- ⊙ 1.50. (Labo V4) Bereken de lijnintegraal $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van het vectorveld $\vec{F} = 3y^2\vec{i} - \sqrt{x}\vec{j}$ langs de rechte lijn van $M(4, 2)$ naar $N(4, 4)$.

- ⊙ **1.51.** (Labo V4) Bereken de lijnintegraal van het vectorveld $\vec{F} = y\vec{i} - x\vec{j}$ langs de rechte lijn van $N(0, 3)$ naar $M(3, 0)$.
- ⊙ **1.52.** (Labo V4) Bereken de lijnintegraal van het vectorveld $\vec{F} = y\vec{i} - x\vec{j}$ langs de cirkelboog met middelpunt $O(0, 0)$ van $P(3, 0)$ naar $Q(0, 3)$.
- ⊙ **1.53.** (Labo V4) Bereken de lijnintegraal van het vectorveld $\vec{F} = xy\vec{i} + \sqrt{xy}\vec{j} - 3xz^2\vec{k}$ langs de rechte lijn van $M(0, 0, 0)$ naar $N(2, 8, 3)$.
- ⊙ **1.54.** (Labo V4) Bereken de kringintegraal $\oint_C ((3xy + y)dx + (xy^2 - 1)dy)$ langs het vierkant met hoekpunten $(1, 1)$, $(3, 1)$, $(3, 2)$ en $(1, 2)$.
- ⊙ **1.55.** (Labo V4) Bereken de kringintegraal $\oint_C ((2y^2 + 2)dx + x^2y^3dy)$ langs het vierkant met hoekpunten $(1, 1)$, $(3, 1)$, $(3, 2)$ en $(1, 2)$.
- ⊙ **1.56.** (Labo V4) Bereken de kringintegraal $\oint_C ((y^2 + 1)dx + x^2y^2dy)$ langs de gesloten kromme C , gevormd door de rechte lijn van $O(0, 0)$ naar $A(3, 0)$, de boog van de ellips $4x^2 + 9y^2 = 36$ tussen $A(3, 0)$ en $B(0, 2)$ en de rechte lijn van $B(0, 2)$ naar $O(0, 0)$.
- ⊙ **1.57.** (Labo V4) Bereken de kringintegraal $\oint_C (-xy^2dx + 3x^2ydy)$ langs de gesloten kromme C , gevormd door de rechte lijn van $O(0, 0)$ naar $A(3, 0)$, de boog van de ellips $4x^2 + 9y^2 = 36$ tussen $A(3, 0)$ en $B(0, 2)$ en de rechte lijn van $B(0, 2)$ naar $O(0, 0)$.

© **1.58.** (Labo V4) Zijn de volgende lijnintegralen afhankelijk van het gevolgde pad?

1. $\int (4(x^2 + y)y^2 dx - 3x^3 y dy)$
2. $\int \frac{y^3}{\sqrt{x}} dx + 6y^2 \sqrt{x} dy$
3. $\int (\sin x + 1) dx + (y - 6) dy + z^3 dz$

© **1.59.** (Labo V4) Zijn de volgende vectorvelden conservatief?

1. $\vec{F} = 3x^2 y^2 \vec{i} + x^3 \vec{j}$
2. $\vec{F} = 3x^2 z^2 \vec{i} + \ln y \vec{j} + 2x^3 z \vec{k}$
3. $\vec{F} = z \operatorname{tg}(xz) \vec{i} + x \operatorname{tg}(xz) \vec{k}$

☆ **1.60.** Beschouw de functie $f(x, y) = x^2 + 2xy + 3y^2$.

Bereken de gradiënt $\vec{F} = \operatorname{grad} f$ van deze functie.

Bereken de lijnintegraal $\int_{\gamma_1} \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van het vectorveld \vec{F} langs de kromme γ_1 gevormd door de rechte van $A(0, 0)$ naar $B(1, 1)$.

Bereken de lijnintegraal $\int_{\gamma_2} \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van het vectorveld \vec{F} langs de kromme $y = xe^{x-1}$ van $A(0, 0)$ naar $B(1, 1)$.

☆ **1.61.** Bereken de integraal

$$\oint_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = \oint_{\gamma} \frac{1}{y} dx + x dy$$

van het vectorveld $\vec{F} = \frac{1}{y} \vec{i} + x \vec{j}$ langs de gesloten kromme γ (door de punten A, B en C) gevormd door

De rechte van $A(1, 1)$ naar $B(1, 5)$.

De rechte van $B(1, 5)$ naar $C(25, 5)$.

De parabool $y = \sqrt{x}$ van C naar A .

☆ **1.62.** Beschouw het vectorveld $\vec{F} = (ye^x + e^y + 3x^2)\vec{i} + (e^x + xe^y + 2y)\vec{j}$.

Toon aan dat het vectorveld \vec{F} conservatief is.

Bereken de potentiaal U van dit vectorveld.

Bereken de lijnintegraal $\int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van dit vectorveld langs kromme γ die bestaat uit het lijnstuk γ_1 van $A(0, 3)$ naar $B(0, 0)$ en het lijnstuk γ_2 van $B(0, 0)$ naar $C(4, 0)$.

Bereken de lijnintegraal $\int_{\gamma_3} \vec{F} \cdot d\vec{r}$ van dit vectorveld langs de boog γ_3 , gevormd door de ellips $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{9} = 1$ van $A(0, 3)$ naar $C(4, 0)$.

☆ **1.63.** Bereken de integraal

$$\oint_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = \oint_{\gamma} (x \cos(x + y) + \sin(x + y))dx + x \cos(x + y)dy$$

van het vectorveld

$$\vec{F} = (x \cos(x + y) + \sin(x + y))\vec{i} + x \cos(x + y)\vec{j}$$

langs de ellips $\vec{r}(t) = (2 + 5 \cos t)\vec{i} + (7 + 3 \sin t)\vec{j}$, $t \in [0, 2\pi]$.

Oplossingen - Solutions

1.1.

1. $\sqrt{10}$	5. $11\vec{i} - 11\vec{j}$
2. $\sqrt{17}$	6. $\sqrt{242}$
3. $\sqrt{41}$	7. $\pm \frac{1}{\sqrt{17}}(-4\vec{i} + \vec{j})$
4. $4\sqrt{10}$	8. $\alpha = 1, 602\pi$

1.2.

1. $\sqrt{2}, \frac{7\pi}{4}$
2. $\sqrt{2}, \frac{3\pi}{4}$
3. $2, \frac{4\pi}{3}$

1.3.

1. $\vec{OP} = 4\vec{i} - 2\vec{j},$
2. $\vec{QR} = \vec{i} - 8\vec{j},$
3. $\vec{RQ} = -\vec{i} + 8\vec{j},$

1.4.

1. -14
2. $\vec{a} + \vec{b} = \vec{i} + \vec{j}, \theta = \frac{\pi}{4}$
3. $\pm \left(\frac{7}{\sqrt{373}}\vec{i} - \frac{18}{\sqrt{373}}\vec{j} \right)$
4. $\theta = 0, 891\pi$

1.5.

1. $-\frac{1}{\sqrt{5}}, -\frac{2}{5}\vec{i} - \frac{1}{5}\vec{j}$
2. $\frac{14}{\sqrt{10}}, \frac{7}{5}\vec{i} + \frac{21}{5}\vec{j}$

1.6.

1.7.

1. $a = -\frac{4}{3}$
2. $a = 2$
3. $a = \frac{3}{4}$

1.8.

$$2\vec{i} + \vec{j}, \quad -\vec{i} + 2\vec{j}$$

1.9.

$$8, \quad -14\vec{k}$$

1.10.

$$8, \quad 4$$

1.11.

1. 5	5. $12\vec{i} + 16\vec{j}$	10. $5\sqrt{2}$
2. $\sqrt{5}$	6. $-4\vec{i} - 2\vec{j}$	11. $5\sqrt{37} = 30,4$
3. $5\vec{i} + 5\vec{j}$	7. $7\vec{i} + 6\vec{j}$	12. $5\sqrt{2} - 5 = 2,1$
4. $\vec{i} + 3\vec{j}$	8. $-4\vec{i} - 7\vec{j}$	13. 10
	9. $17\vec{i} + 16\vec{j}$	14. 30

1.12.

$$26^\circ 34'$$

1.13.

$$\vec{v} \cdot \vec{w} = 0 \Rightarrow \vec{v} \perp \vec{w}$$

1.14.

$$2\sqrt{5}, \quad 4\vec{i} + 2\vec{j}, \quad 2, \quad \frac{6}{5}\vec{i} + \frac{8}{5}\vec{j}$$

1.15.

1. $5\sqrt{2}$	8. $-4\vec{i} - 9\vec{j} - 12\vec{k}$
2. 3	9. $17\vec{i} + 8\vec{j} + 7\vec{k}$
3. $5\vec{i} + 3\vec{j} + 3\vec{k}$	10. $\sqrt{915} = 30,2$
4. $\vec{i} + 5\vec{j} + 7\vec{k}$	11. $\sqrt{705} = 26,6$
5. $12\vec{i} + 16\vec{j} + 20\vec{k}$	12. $\sqrt{43} - 5\sqrt{2} = -0,5$
6. $-4\vec{i} + 2\vec{j} + 4\vec{k}$	13. -8
7. $7\vec{i} + 2\vec{j} + 1\vec{k}$	14. 59

1.16.

$$b_x = \frac{29}{2}, \quad b_z = -\frac{51}{2}, \quad c_y = -9$$

1.17.

$$\vec{n} = \pm \frac{1}{\sqrt{6}}(2\vec{i} - \vec{j} + \vec{k})$$

1.18.

1. 2
2. $2\vec{i} - 3\vec{j} + \vec{k}$
3. \vec{v}
4. -4

1.19.

$$\begin{cases} x = t - 4 \\ y = 3t + 2 \\ z = 2t + 1 \end{cases}, \quad x + 4 = \frac{y - 2}{3} = \frac{z - 1}{2}$$

1.20.

$$\frac{5\sqrt{10}}{2}$$

1.21.

$$-14x - 26y + 8z = 72$$

1.22.

$$\frac{x-1}{3} = \frac{y-2}{2} = \frac{z-1}{5}$$

1.23.

$$\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{-2}, \quad z = 2$$

1.24.

1

1.25.

$$5x + y - 2z = 16$$

1.26.

112°9'

1.27.

$$-\frac{8}{3}, \quad -\frac{16}{9}\vec{i} + \frac{8}{9}\vec{j} + \frac{16}{9}\vec{k}, \quad -\frac{4\sqrt{2}}{5}, \quad -\frac{12}{25}\vec{i} - \frac{16}{25}\vec{j} - \frac{4}{5}\vec{k},$$

1.28.

1. -8	4. $-3\vec{i} + 16\vec{j} - 11\vec{k}$	7. 25	10. $-34\vec{i} + 13\vec{j} + 10\vec{k}$
2. 11	5. $-11\vec{i} + 17\vec{j} - 7\vec{k}$	8. -25	11. $-75\vec{i} - 23\vec{j} - 13\vec{k}$
3. -21	6. $2\vec{i} + 6\vec{j} - 1\vec{k}$	9. -25	12. 382
			13. $8\vec{i} - 1\vec{j} - 4\vec{k}$

1.29.

$$3\sqrt{51} = 21,4, \quad 25$$

1.30.

$$-\frac{10}{59}\vec{i} + \frac{70}{59}\vec{j} - \frac{30}{59}\vec{k}$$

1.31.

$$p_s = 6, \quad p_v = \frac{18}{5}\vec{i} + \frac{24}{5}\vec{j}, \quad \theta = 54^\circ 55', \quad \vec{n} = -\frac{32\sqrt{73}}{365}\vec{i} + \frac{24\sqrt{73}}{365}\vec{j} + \frac{3\sqrt{73}}{73}\vec{k}$$

1.32.

$$\begin{aligned} 3x + 5y - z &= 0, \\ y + 5z &= 4, \\ x = 2, 5y - z &= -6, \\ \sqrt{35} & \end{aligned}$$

1.33. De punten P , Q en R zijn collineair, er zijn daarom veel oplossingen voor de eerste vraag mogelijk. Elk vierde punt S in de ruimte (niet op de rechte door de drie punten gelegen), of elke vector \vec{n} loodrecht op \vec{PQ} levert een mogelijke oplossing.

Les points P , Q et R se trouvent sur une droite, on a donc plusieurs solutions pour la première question. Un quatrième point S (qui n'est pas situé sur la droite à travers les trois points), ou un vecteur \vec{n} qui est perpendiculaire au vecteur \vec{PQ} , nous donne une solution possible.

$$\begin{aligned} \alpha x + 3\beta y + \beta z &= \alpha + 5\beta, \quad \alpha, \beta \in \mathbb{R} \\ y - 3z &= 5 \\ x = 1, \quad 3y + z &= 5 \\ 0 & \end{aligned}$$

1.34.

$$\begin{aligned} 29x - y + 11z &= 0 \\ S(1, 18, -1) \\ \frac{x-1}{29} &= \frac{y-18}{-1} = \frac{z+1}{11} \\ \frac{9\sqrt{107}}{2} & \end{aligned}$$

1.35.

$$\begin{aligned} \vec{v} &= 3\vec{i} + 4\vec{j}, \quad \vec{a} = 2\vec{i} + 12\vec{j}, \\ \vec{a}_t &= \frac{162}{25}\vec{i} + \frac{216}{25}\vec{j}, \quad \vec{a}_n = -\frac{112}{25}\vec{i} + \frac{84}{25}\vec{j} \end{aligned}$$

1.36.

$$x - 22y - 17z = 0$$

$$S(4, -6, 8)$$

$$\frac{x - 4}{1} = \frac{y + 6}{-22} = \frac{z - 8}{-17}$$

$$\frac{3\sqrt{86}}{2}$$

1.37.

$$\frac{e^3}{2}(2 + \sqrt{3})$$

1.38.

$$-\frac{1}{4\sqrt{13}}$$

1.39.

$$-6\vec{i} - 2\vec{j}$$

1.40.

1.41.

$$2xyz^3\vec{i} + x^2z^3\vec{j} + 3x^2yz^2\vec{k}$$

1.42.

$$y - 2xy, \quad 4xy\vec{i} - 2y^2\vec{j} - (x + y^2)\vec{k}$$

1.43.

$$-6\vec{i} + \vec{j} + 3\vec{k}, \quad 2, \quad -\vec{i} + \vec{j} + 4\vec{k}$$

1.44.

1.45.

$$\begin{aligned}\operatorname{grad}(f)(P) &= \frac{1}{2}\vec{i} - \frac{1}{2}\vec{j} + \frac{1}{2}\vec{k}, \\ \operatorname{div}(F)(P) &= \frac{e^2 + 2}{e}, \\ \operatorname{rot}(F)(P) &= -\frac{e^2 + 1}{e}\vec{i} + \frac{e^2 + 1}{e}\vec{j}, \\ D_{\vec{v}}(f)(P) &= \frac{\sqrt{2}}{5}\end{aligned}$$

1.46.

$$-\frac{32\sqrt{35}e^{-4}}{35}$$

1.47.

$$\begin{aligned}\operatorname{grad}(f)(P) &= \frac{5}{2}\vec{i} - 2\vec{j} + \frac{3}{2}\vec{k}, \\ \operatorname{div}(F)(P) &= \frac{9}{4}, \\ \operatorname{rot}(F)(P) &= 2\vec{i} - 8\vec{j} + \frac{37}{8}\vec{k}, \\ \frac{447\sqrt{2}}{80}\end{aligned}$$

1.48.

$$\begin{aligned}\operatorname{grad}(f)(P) &= -\frac{1}{2}\vec{i} + \frac{1}{2}\vec{j} + \frac{1}{2}\vec{k}, \\ \operatorname{div}(\vec{F})(P) &= \frac{e^2 + 2}{e}, \\ \operatorname{rot}(\vec{F})(P) &= \frac{e^2 + 1}{e}\vec{i} - \frac{e^2 + 1}{e}\vec{k}, \\ D_{\vec{v}}(f)(P) &= \frac{3\sqrt{2}}{10}\end{aligned}$$

1.49.

1.50. -4

1.51. 9

1.52. $\frac{-9\pi}{2}$

1.53. $-\frac{83}{6}$

1.54. $-\frac{28}{3}$

1.55. 18

1.56. $\frac{8}{15}$

1.57. 36

1.58.

1. ja/oui
2. neen/non
3. neen/non

1.59.

1. neen/non
2. ja/oui
3. ja/oui

1.60.

$$\begin{aligned} \text{grad}(f) &= (2x + 2y)\vec{i} + (2x + 6y)\vec{j}, \\ \int_{\gamma_1} \vec{F} \cdot d\vec{r} &= 6, \\ \int_{\gamma_2} \vec{F} \cdot d\vec{r} &= \int_{\gamma_1} \vec{F} \cdot d\vec{r} = 6 \end{aligned}$$

1.61.

$$\oint_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = 4 + \frac{24}{5} - 8 - \frac{124}{3} = -40,5$$

1.62.

$$\begin{aligned} \text{rot}(\vec{F}) &= 0 \\ f &= ye^x + xe^y + x^3 + y^2, \\ \int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} &= -12 + 68 = 56, \\ \int_{\gamma_3} \vec{F} \cdot d\vec{r} &= \int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = 56 \end{aligned}$$

1.63.

$$\text{rot}(\vec{F}) = 0 \Rightarrow \oint_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = 0$$